

Szerkesztői iroda:
Streintz és Eschenlohr
könyvnyomdája.
Csak bérmentes levelek
fogadtnak el.
Kéziratok vissza nem
küldetnek.

Előfizetési díj
vidékre postán vagy hely-
ben házhoz hordva:
Egész évre . . . 8.—
Félévre . . . 4.—
Negyedévre . . . 2.—

BAJAI FIGYELO

politikai hetilap.

Kiadó-hivatal:
Streintz és Eschenlohr
könyvnyomdája
B ó d o g - t é r .

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy 3 hasábos petit sor egy-
szeri megjelenésért 10 kr., 3-
szori 8 kr., 10-szerért 6 kr. fi-
zetendő. — Minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj jár.
A nyitóról 1 petit sora 12 kr.
A hirdetési díj előre fizetendő.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

A függetlenségi kör manifesztuma.

Lapunk múlt száma közölte azt a kiáltványt, melyet az orsz. függetlenségi kör a választókhoz kiboocsátott. A kör kijelentette s azóta is a párt legkiválóbb képviselői országgyűlési beszédeikben konstatálták, hogy e manifesztum nem tart számot minden részleteiben kötelező párt-programm erejére; mégis nagyjában és egészében úgy tekintendő, mint a párt orsz. képviselői által követendő irány-elvek megjelölése. Nincs okunk most sem eltérni a minap kifejtett véleményünktől, hogy ily részletező nyilatkozatra semmi szükség nem volt; de miután az enunczió mégis megtörtént, most már foglalkoznunk kell vele, különösen annak azzal a részével, mely a közenséget leginkább érdeklő zsidó-kérdést tárgyalja.

Igen helyesen cselekedett a kör, midőn azokat a gazdasági kérdéseket, melyeket Istóczyék zsidókérdésnek szeretnek tekinteni, e kathegoriából kirekesztette. Az ingatlan és ingó tőke s a tőke és munka közti hársz s mind a mi ezzel kapcsolatban van: a megoldást kétségtelenül követeli, de nem a zsidó-kérdés keretében, mert hisz nem arról van itt szó, hogy a vagyon mily faj- és felekezetbeliek közt, hanem hogy általában miképp oszlik meg. Létezik ez a kérdés, még égetőbb alakban mint nálunk, ott is, a hol a zsidóság semmi különös szerepet nem játszik, s ha a megoldás érinti a zsidókat, nem mint ilyeneket, hanem mint az ingó tőke majdnem kizárólagos tulajdonosait érinti. Nagyon helyes volt tehát ezt a sok izgalmat okozó

kérdést a maga jogos terére korlátozni, úgy állítván fel, mint a nemzeti kultúra s a magyar nyelv és nemzetiség kérdését.

A dolog lényege az, hogy a zsidóság maig egy külön testet képez, mely erkölcsi és nyelvben idegen. Oly eszközöket kell tehát keresni, melyekkel e visszás állapot megszüntethető. Ily eszközül kínálkozik a zsidó felekezetbelieknek magyar zsidó egyházzá való szervezkedése. Hogy ez megtörténhessék, szükséges mindenképp ama hittételek megállapítása, melyek kultiválására a hívők egyházat alapítanak. Nagyon természetes, hogy az állam csak oly hittételek proklamálását engedheti meg, melyek az ő céljaival s különösen a nemzeti egységgel ellentétben nincsenek. A második talán még lényegesebb feladat az egyházi szervezet megállapítása. Törvényerővel bíró statutumot kell alkotni, mely az egyházkormányzatot, lelkeszi hivatal betöltését és hatáskörét stb. szabatosan körvonalozza s mindennek előtt biztosítja azt, hogy a magyar zsidók egyháza teljesen külön egyház legyen, legföllebb annyi kontaktusban a külföldi zsidókkal, a minőben a magyar protestánsok vannak a külföldiekkel. Sürgetni kell továbbá a népiskolai törvény szigorú végrehajtását, s minthogy a zsidók — mint magok is állítják, — nem képeznek külön nemzetiséget, arra lehetne őket szorítani, hogy a törvény értelmében képesített tanítókkal ellátott iskoláikban az előadás nyelve kizárólag a magyar legyen.

E méltányos s nem fajgyűlölet, hanem a haza és nemzet szeretete által sugallt program-

a van a függetlenségi körnek a zsidó kérdésben. Örömiünkre szolgál konstatálni, hogy körülbelül ugyanaz, melyet mi hónapokkal ezelőtt a magunk meggyőződésüképpen e lapok hasábjain kifejeztünk. De bár e megegyezés folytán a mi szemünkben kiváratosnak látszanék is e programminél szélesebb körben való elfogadása, mindazáltal újból is tiltakoznunk kell az ellen, hogy a kör (manifesztumában e részben kifejezett elvek a párt dogmájául hirdettessenek. A függetlenségi párt feladata első sorban nem az, hogy valamely, bármennyire égető, napikérdés megoldásában cselekvő részt vegyen, hanem az, hogy tisztán és hiven fenntartsa s minden kínálkozó alkalommal érvényesíteni törekedjék az állami függetlenség eszméjét. A ki ez eszme hive, az függetlenségi párti, és senkinek sincs joga őt a párt köréből kirekeszteni.

Örülünk, hogy ezt maga a manifesztum is kifejezi. Véleményt sok kérdésre nézve mond, de axiomája csak egy van: Magyarországnak függetlennek kell lennie. A többi mellékes; lényeges csak ez az egy. Társadalmi, gazdasági, nemzetiségi bajaink gyökeres megörvoslása mind csak akkor lesz lehetséges, ha előbb eltávolítjuk azt az akadályt, mely a nemzeti élet szabad fejlődését gátolja: a kényszerű s nem csak a szükségén, de a törvényen túl is szoros birodalmi kapcsolatot. Erre kell összefogni mindazoknak, a kik magyarnak és hazafinak vallják magokat. Közeleg az idő, mikor a polgárok ismét kijelenthetik akaratukat a nemzet sorsa iránt. A függetlenségi párt manifesztuma első fecskéje a választási mozgalmaknak. Kívánjuk ne találjon

TÁRCZA.

Gróf Desseffy Aurél külföldi utazásáról.

A nagy reményekre jogosító és fényes politikai pályára hivatott ifjú államférfi rövid élete, melyből alig csekélyebb rész jutott az ifjúkori élvezetek hajhászatának és szerelmi kalandoknak, mint komoly tanulmányoknak és államférfi szereplésnek: — egyaránt érdekes és tanulságos a közelmultidók mozgalmainak tanulmányozóira. Desseffy Aurél mozgalmak — s mint mondani szokták — eszméktől terhes időkben élt, s a kor mozgalmában neki kiváló szerep jutott, még kiválóbb szerep betöltésére volt hivatva, melyben azonban kora halála megátolta őt.

Életiról feljegyezték róla, hogy a női társaságok, melyekben szívesen és sokat forgolódott, idejének jó részét igénybe vevék; — mint leveleiből látjuk, nem is elégedett meg a társaságok szórakoztató mulatságaival hanem bőven kivette részét az élet mindenféle örömeiből. Barátaiból — különösen Petrichevich Horváth Lászlóhoz és báró Jósika Samuhoz intezett levelei telvük szerelmi kalandjainak felsorolásával, az ifjúkor szenvedélyes élvhajhászatának leírásaival. Csoda-e, ha ez örökös izgatottság közt folyt élet idő előtt fonnyadni kezdte, mint a virágzó növény, melyet a kora tavasz dere csip meg. Érdekes egyik levelében irt következő önvallomása: „Egészégem teljesen fel van dülva. Fejem-, szemem-, kezeimem és lábaimon kívül semmim sincs rendben. Fogaim rozszak s így az emésztés is bajos. . . tudom meg van támadva, idegim annyira felizgatvák, hogy minden szellemi felindulás álmatlanná s minden hosszabb szellemi munka két hétre botegett tesz, szóval borzasztó helyzetben vagyok, melyet jó részt önmagam okoztam magamnak. . . teljes felépülésemről már szó sem lehet.“ Kétségtelen dolog, hogy van pozitív alapja ez önvallomásnak, de hogy túlzás is van benne, az is bizonyos. Hisz Desseffy Aurél működésének fénypontja csak később következik s azt is megelőzi azon tanulmányos európai utazás, melyről egy pár töredéks adatot felemlíteni e sorok célja.

Mint naplójában 1840-ben írja: „Az utolsó hónapokban szóval róla: engem quasi jutalomul külföldre utaztatni. Az ily jutalmat elfogadám.“ E sorok alapján mondá felele Szalay: „Utaztatták, hogy a külföld legnevezetesebb börtönneivel ismerkedjék meg, s ő, hogy megbízásában eljárjon, az európai fővárosok életszerkeztét ta-

nulmányozta; utasításul adták, hogy a rabok körül vizsgálódjék, s ő, hogy utasításának eleget tegyen, a szociális viszonyokra volt tekintettel. A jeles főben nagyszerű dimenziókat nyer minden feladat. Különösen Anglia régi alkotmányos földét tette tanulmánya tárgyává.“ Azonban jóval előbb foglalkozott ő már a külföldi út eszméjével. 1834. áprilisében említi már Jósikához irt levelében, hogy külföldre készül, mihez szüleinek beleegyezésére van első sorban szüksége. ezután Pozsonyba szándékozik, hogy a a főherceg-nádortól szabadságot kérjen, s ha ezt megkapta, Bécsben akar jelentkezni Lajos főhercegnél, Metternichnél és Majláth államtanácsosnál. Azért tudósítást kér barátjától az iránt, hogy mely napon szokott a főherceggel fogadni, hogy vajon jelentkezhetné-e azzal, ha mindjárt felmenne. Utí terve azonban ezúttal terv maradt, úgy látszik, nem juthatott útlevéhez, mert egy év múlva panaszkodik Jósikának, hogy útlevelet még mindig nem kaphatott, kéri őt, hogy vessen közbe magát, s ha mégis megtagadtatnék tőle az útlevét, tudassa vele ezt, hogy ideje felől másképp rendelkezze. Az utazás végre, melyet saját kezdeményezéséből akart megtenni, hivatalos küldetés formájában lett teljesíthető 1844-ben.

Útra készülődése közben kapta a nádor levelét, melyben kijelenti, hogy beszélni kívánna vele az utazás céljáról nézve, miért Desseffy Alcsuthra rándult a nádorhoz, onnan Bécsbe Metternichhez s ajánló levelekkel július 10-én — írja naplójában — „mint kurir Angolországnak indultam.“ Utazása alatt is állandó összeköttetésben maradt barátjaival, folytonosan levelezett velök, s rövidebb-hosszabb tudósítást küldött nekik úti élményeiről, tapasztalatairól.

Alig 4 nappal elutazása után már Mainzból ir Jósikának, röviden jellemezve a nagyobb városokat, melyeken átutazott. Regensburgot sötétnek találta, de azért szépek mintavárosok, Würzburgot a kiváló pompa és élvezetek városának nevezi. Frankfurtban az ő és új divatú dolgok keverékét találta. Következő levelét már Londonból írja 1840. július 21-én. A világvárosban tett legelső tapasztalatairól nem valami elragadtatással ír. Nem bánt meg semmit különösen, nem is érzé magát idegennek, egy dolog volt a mi kissé meglepte őt, a legnagyobb élénkséggel uralkodó nyugalom. Megérkezése után néhány napra udvari bála volt meghíva, itt két dolog tűnik fel neki: hogy a királyné nem hasonlít arczképeire s hogy az angol nők közül alig három számbavehető szépséget talált. Általában kifejezés nélkülieknek találja az

angol nők arczát s észreveszi a hamis fogakat. Egy későbbi levelében az angol társadalmi és politikai viszonyokat veszi közelebbről szemügyre: „Societät — írja — und Politik stehen hier in gewissem Sinne im ungetrechten Verhältniss zu einander: in der ersten behauptet ein Jeder nur einen conventionellen Werth, in der zweiten den wirklichen. Es lag im berechneten Charakter des Volkes, auf das tägliche Leben eben so viel Methode anzuwenden, als auf das Leben des Staates — in diesem erzeugte es grosse Resultate, in jenem Langeweile. Dadurch erklärt sich hier auch die Eigenthümlichkeit, dass hier in den Gesetzen Freiheit, in den Sitten drückende Sklaverei herrscht. Man macht sich das Leben so schwer als möglich, man begreift nicht à qui bon?“ Nagy lelkesedéssel ír a nagy emberekről, kikben Anglia annyira bővelkedik, látszik, hogy e körülményre különös súlyt fektetett, naplójában is felemlíti: „sok jeles emberrel jövőleg viszonyba.“ A lakosság alkotmányos erületét illetőleg említi, hogy a köztársasági kormányformától nincs mit tartani, az érzelmei aristokratikus és monarchikusak. Különös elismeréssel emlékezik meg azon haladásról, melyet az ország, a rendőrség, az egyházi és iskolai reform, a polgári és fényítő törvénykezés, a börtönügy, mindenképpedig a municipiumok reformja és a szegények törvénye terén tanúsított, több történet itt e tekintetben — úgy mond — 10 év alatt, mint az egész continensen hitük volna.

Sok érdekeset tartalmaz Szögyényi Lászlóhoz (1840 augusztushó 23-án) irt levele is, mely megérdemli az egész terjedelemben való közlést; „Kedves Laci barátom! Ne haragudj — úgy ír — hogy elmentem tőle még nem irtam, de valóban oly sok tenni valóm volt, s aztán épen azért nem ígertem, hogy írni fogok, mert tudtam, hogy baráti szívem a hosszú hallgatást kiállni úgy sem fogja. S ime, mostan írok, noha e helyen — melyet Britannia nyugoti részén találadsz fel az abroszon — csak néhány futó órát töltök. Szüleimtől megterve hült helyedet s né-

*) Társadalom és politika itt bizonyos értelemben megfordított viszonyban vannak egymással szemben: az elsőben mindenki csak kölcsönösen megállapított, az utóbbiban valóságos értékével bír. A nép számító jelleméből folyt a mindennapi életre annyi módszert alkalmazni, miként az állam életére; ez utóbbiban nagy szerű eredményekhez, ez előbbiben csak unalmasághoz jutott. Ebből magyarázhatni ki azt a sajátosságot is, hogy itt a törvényekben szabadság, a szokásokban nyomasztó rabzoltság uralkodik: az életet annyira terhesse teszik önmaguk számára, a min-csak lehet, s meg nem foghatni: kinek javára?

süket fülekre. Induljon meg országszerte a szervezkedés ama zászló alatt, mely háromszáz esztendő óta hazánk legjobbjai kezében fenn lobbogott s mely köré mindig odagyűlt a nemzet java, az a rész, mely meggyőződéséből s a közügyekre való befolyásából nem csinál magának üzleti tökélet. Induljon meg a mozgalom különösen városunkban, melynek értelmes iparos lakossága annyiszor adta már jelét elvűségének. Egymás közt való vitáinkat, fajok és felekezettek közt való torzalkodásainkat egy időre felejtsük el s szövetkezzünk mindannyian a közös célra, mely nem kevesebb, mint hazánk függetlenségének visszaszerzése.

A polgármester és a r. kath. püspök.

A polgármester úr évi jelentéséből, egyes részletek már nyilvánosság elé kerültek, így nevezetesen az, mely városunk közoktatásiügyi állapotával foglalkozik. E rész bevezető soráiban a következő passzus foglaltatik:

Nem dicsékedhetünk, hogy városunkban a püspök és az elemi oktatás ügye oly bevezetett berendezéssel, olyan tökéletes rendszerrel bírna, melyhez többé szó vagy kívánni való nem fér, sőt a katolikus hitfelekezeti elemi iskolák túltömöttsége és azon körülmény, hogy az egységes vezetés, igazgatás, öber felügyelet, vaskezesekkel való ellenőrzés, a hivatásnál fogva más irányban is túlterhelt egyházfőtől alig kívánható, az alkalmazott tanterik egyneműségének gyengesége, az elemi oktatásnál oly nagy szerepre hivatott tanmodor, szigor és fejelem, némelyeknél a hivatás és kedv hiánya, sokaknál pedig a független anyagi jólétre való törekvésből a magán óra adás és az iskolán kívüli túlterhelés a jó színvonalának elérésére benítő hatással van.

Elképzelhetni, hogy e kemény, elitélő nyilatkozat mily megdöbbenést keltett városzerte, nemesak a közvetlenül érdekelt lelkes és néptanítói körökben, hanem általában a közönség ama nagy részében is, mely a népnevelés olyanira fontos ügye iránt érdeklődik. És ez a megdöbbenés, jobban mondva: méltatlankodás, teljesen igazolt is. A polgármester úrnak eddig soha sem jutott eszébe, hogy kötelességéhez hiven felhívja az iskolaszék vagy tanfelügyelői figyelmét az általa észlelt hiányokra, hanem csak most az évi jelentésben rúkol ki, nem pozitív vádakkal, hanem tetszés szerint magyarázható általános panaszokkal. Ez nem hogy egy törvényhatóság első tisztviselőjéhez, de egy falusi bíróhoz sem illő tapintatlanság.

Am ha már megtörtént, hogy a polgármester ezt a tapintatlanságot elkövette, tudomásul kell vennünk, hogy ő a róm. kath. püspök igazgatásában és vezetésében oly hiányokat észlelt, melyeket nyilvánosan megrovandóknak tart.

hány sort találék tőled. Hogy az abban foglalt parancsnak nem engedelmességek, megbocsátod, ha meggondolod, hogy az utazni menő embernek az úgynevezett nervusra mely véghetetlen sok szüksége vagyon. Bécsben jó sokáig várakoztattak, de nincs mit panaszolnod, mert becsülettel bántak velem. Azóta sok földet bejártam. Londonban négy egész hetet töltöttem, mulatság és hasznos foglalatosság által sokféleképp elelve. Ezt a csodálatos országot oly sokan írták le, hogy már most nem annyira látni, mint inkább olvasásból és hallásból felfogott ideáinkat rectificálni jövünk ide. Nem az egyes tárgyaknak tökélye, mint inkább az egészek okosan és rendszeresen keresztülgondolt organismusa, s mozgonykéuti elrendezése — s az a mennyiség, melyben itt tökéletes vagy a tökélyhez közel álló dolgok találhatók, lepett meg leginkább. Ez a szörnyű tömeg valóban csodálatos; — akár gőzhajóról és gályáról, lóról és kocsirol, portekéről és boltról, akár asszonyról és okos emberről legyen a szó. Itten minden ezekre megyen s ezen az erkölcsi és anyagi roppant gazdagságon épül e nemzetnek nagysága. Lovas és vadász embernek Angolország a paradicsoma, de nem tesz nagy becsületet ennek az országnak, ki itt onnel nevezetesebb dolgokra nem talált. Épen úgy nem fűdolog ez itt a szörnyekkel és ki nem köpéssel együtt mint másutt. Az okos emberek eszébe itt is nagy társasági és törvényhozói kérdések megoldása körül forog s a csendes forradalom, azon lelkiismeretes megfontolás, melylyel itt a változások készülnek, a nemzet szilárd és szerencsés vegyületi lelkületének legérdekesebb részét képezi. Missióm s az ajánló levelek, melyekkel ellátva valék, sok jeles emberrel hozott összeköttetésbe, s mindig az lévén elvem, hogy okos embertől egy óra alatt többet lehet tanulni, mint hónapokig a legvastagabb könyvekből, ezen érintkezések azok, miket leginkább örvendek. A nagy világ mindenütt ugyanaz s Angliában több okoknál fogva nem épen felette mulatságos lévén, azt a lehetőségig gyéren látogatám, — csak épen annyit, hogy physiognomiájával megismerkedhessem. Annál többet s gyakrabban valék a parlamentben, hol több érdekes éjszakát töltöttem. Ezekről bővebben, ha ismét együtt leszünk. Képzelted, hogy oly kérdések, melyeknek ntolsó országgyűlésünkön vitatott kérdéseinkkel némi atyafisága van, különösen interessáltak. S majd elmondom, mely számos példák és analógiák győztek meg utonnan, hogy a szólásszabadság kérdése, mind a törvényesékek állása, mind a törvények magyarázásának tárgyában az igaz úton járunk.

„Dublin, aug. 24. Eddig irtam Banyorban, azóta a gyorskésér s gőzhajó idehozott s csak itten végezhettem levelemet. Londont f. hó 13 án hagyám el s Petworthnak — hol egy börtönt kelle meglátogatnom — Chichester-

Nagyon természetes, hogy most már követelnünk kell a hiányok részletes kimutatását a vádakkal pozitív formulázását. Nevezetesen kérdjük, mi az, a mit a „más irányban is túlterhelt egyházfő“ az „egységes vezetés, igazgatás, stb.“ tekintetében elmulasztott? A közönség joggal követel felvilágosíttatását az iránt, hogy az új generáció kívánatos kiképződése kinek mily tényei s mulasztásai miatt szenved csorbát. Ki vele hát nyitlan, mért gondolja a polgármester úr rossznak a mostani igazgatást s milyennek gondolja ő a jó igazgatást? Egy szemrehányást azonban el nem odázhat magától már most sem, azt, hogy ama befolyást, mely őt mint a patrónus város képviselőjét s mint a törvényhatóság fejét két alakban is megilleti, az iskolák vezetését illetőleg nem érvényesítette s hosszú ideig (mert bizonyonyal nem a „jelentés“ készítésének utolsó perceiben jutott tudomására.) elhallgatta ama hiányokat és visszaéléseket, melyeket tapasztalt.

A tanítói kar irányában még súlyosabb vádakkal lép föl a polgármester úr, oly vádakkal, melyek — úgy látszik nekünk, — fegyelmi eljárás megindítására is alapot nyújthatnának. A kellő képzettség hiánya, a hivatalos kötelességnek privát célok kedvéért való elhanyagolása: imé ezek a vádak, melyeket a polgármester úr nagy általánosságban oda vág a r. kath. néptanítók fejébe. De nem addig van az uram! Ha ön jogosítva hiszi magát e vád kimondására, akkor mondja el azt is, kikre érti vádjait, s mely pozitív tények azok, melyekre azokat alapítja. Így egy egész tanítói kart gyanúba keverni illetlen is, helytelen is, mert a szülőket abba a ferde helyzetbe hozza, hogy a tanítók iránti bizalmuk megcsökken. Elő tehát polgármester uram, kik azok a tanítók, a kiket ön vádjával érint; különben az egész panaszkodás — minden hivatalos formája daczára — egyszerűen feltűnni vágyó szószátyárságnak fog látszani.

Mindaddig természetesen míg a polgármester úr panaszait, vádjait nem részletezi, nem mondhatunk véleményt: igazak-e azok vagy sem. Ugy halljuk, hogy a tanítói kar válaszolni akar a megtámadásra. Várjuk azt a választ minél előbb, mint a mely hozzájárulhat azon kérdés tisztázásához, volt-e oka és joga a polgármester úrnak néptanítóink egy részét pellengérré állítani.

Mit ne olvassunk?

Tagadhatjuk-e, hogy nem csak a gomba módrára keletkező vidéki laposkák és fővárosi zuglapok, de még tekintélyes és legtekintélyesebb napilapjaink is gyakran megnyitják hasábjaitak úgy az idegen, mint eredeti: selejtes és kétes értékű dolognak; hajmeresztő és botrá-

nek —Porthsmouthnak, a hadi hajók ezen hatalmas fészkeknél — Wight-szigetbe mentem. Itt az öreg Turnbull-nál, kit Pestről ismerek, három napot tölték; a divat, mely Angliában még a három másik potentianál (rang, pénz és ész) is erősebb e kis szigeten, a világ legregényesebb vidékévé kiáltá ki s így nekem is minden zege zugát be kelle járnom. Onnan Southamptonnak, Salisburynak, Bathnak, Bristolnak, Birminghamnak jövek, a chartisták ezen búcaójában s az angol industriá kellő középpontján néhány napot tölték. Innen a vasut kevés órák alatt Liverpoolba viszen, mely várost én igen megszereték, mint eleven és tisztát, s London után az országban legszébbet. Itt oly szerencsés valék a circuiton lévő bírakat megkapni s az assises-eken jelen lehetni. Sokért nem adnám, hogy ezen tapasztalásban részem lehetne. Sem idő, sem hely nincs hosszasan szólni itt az igazság kiszolgáltatásának a formáiról; a bírák, a kiknek ajánlva valék, minden kétségemre a legszívesebben adtak felvilágosítást, most csak azt az egyet jegyzem meg, hogy a prudens judicis arbitrium sehol nagyobb mértékben mint itt nem divatoz. Ezt én nem gúncs, sőt inkább dicséret gyanánt, egyszersmind sok hamis fogalmakra utalva hozom elé; mert meg vagyok győződve, hogy ezen temperamentumtól megfosztva a jury ott, hol codex nincs, épen nem, hol pedig codex van, csak igen tökéletlenül használható. Liverpoolból Banyorba, hol tegnap e levelemet megkezdem, onnan Holyheadnak ide Dublinba hoztak a közlekedések szapora eszközei. Ezeknek gyorsasága most annyira ment, hogy a londoni újságokat 24 óra multával itt Dublinban minden ember olvashatja. Csak egy napja lakom e várost s már megkevelém lakosait, e szegény, elemés, jószívű őröket, kiknek az a szerencsétlenség juttat, hogy a sors őket a szilárdabb alkati angolokkal hozá összevetésébe, kik erejüket velök igazságtalanul éreztetik, s a gyengéket addig nyomák, míg végre a reactio örökös törvényénél fogva ezek is új zúgó oróvel riadtak fel. Első nap, hogy Londonba jövek, parlament ülést láttam; itt talán még szerencsés valék, mert e mai napon öt órát tölték a Corn Exellongeban, hol a nagy agitator igazgatást fűz. O'Connell egyike a leghatalmasabb individualitásoknak, melyeket láttam, lehetetlen, hogy e népen ne uraljon s az őtet ne imádjá. Sz.....i és W.....i. D...k F....c és Kl....l G....r, ide gyertek iskolába, mert ez mindnyájatoknak nagymestere. Ennyi erőt egy emberből csergedezni még nem tapasztaltam. S mi ötlet oly hatalmas teszi, az a humor, mely egész viselét bélyegzi s a kimondhatatlan jószívűség, mely minden szavából kitűnik. Népszerűbb szónokot képzelni sem lehet. Később mr. Mac Donaldnál, a vicékirály titoknokánál, vele ebédeltem s mulatságosabb embert nála nem ismerlek. Aldás vagy átok e népek, mely engem sokszor a

nyos híreknek; szennyes tárgyú és charlatan hirdetések-stb., a melyek a közönség izlését rontják; idegeit tullepszitik és ingerlik; erkölcsi érzületét sértik és beszennyezik.

Bizony a magunk ajtaja előtt is sok ám a seperni való! . . .

Azonban szádékosan mellőztük a dolog ezen oldalát, bár aligha helyesen. De szolgáljon menteségül az, hogy egyfelől igen sok lenne eunyi anyagot egyszerre felőlelni; de főleg azon kitűzött cél, hogy a figyelem megosztása nélkül, kiválóan csak az idegenes áramlat veszélyesebb tulterjedése ellen kell előbb fölkelteni a figyelmet, ellenszenvet és visszahatást. S föntartva ennek is tárgyalását egy más alkalomra, most csupán egy oldalra ez áramlatnak nem mulaszthatjuk el irányozni a figyelmet.

A divatlapokat értjük. És most csupán csak egy oldalát ezeknek. A horitékot. Minden egyebet — és igen sokat — elhallgatva, csak egyet lehetetlen elhallgatni ez alkalommal.

Hát engedje meg az olvasó, hogy vezessem be a „rózsaszín szalomba.“ (Az itt járatosabbaknak csak „r. sz.“-t kell mondanom vagy írnom, kik már ismerik az itteni műszavakat.) Tehát lépünk be a r. sz.-ba és ismerkedjünk meg annak „bájós szelleműs“ stb. állandó vendégeivel.

— Van szerencsém nagysádtoknak bemutatni: „A bágyadt holdsugárt; a hold kedvesét; a holt szívet; a sütétség királynőjét; a jerichói rózsát; a kényszerítve hervadó rózsát; a bús árvácskát; a szomorú fűzet; a vigasztalhatatlan boldogtalant; a korán csalódottat; a hulló csillagot; a remény csillagot; a hajnal csillagot; az egy liu aszszonyt; a ház zsarnokát; a hóditani való vén leányt; a csuf fátát; a fekete ördögöt; a tudatlant; a kis inseparabilet; a kis zajt; a kis kolibrit; a kis csalogányt; a habok tündérét; az erdők tündérét, ártatlankát; hamiskát; tündérek; a kis Boccaciot; a kis Titillát; a kis Dianát; Szulejkát; Médusát; Vénust; Cupidót; Amort“ és többi hasonló nevű és nemű elszámlálhatatlan rokonait. „Fogadjá előre is köszönetemet“, hogy . . . hogy kegyes lesz eugem türelmesen meghallgatni . . .

— Méltóztassék helyet foglalni. Parancsol egy kis „bölgy port“? („Poudre des dames d' Aphrodite.“ Egy üveg ára 1 frt. Kapható Török József gyógyszeráránál.) Vagy tán pirosító, fehérítő, lilium arczkenőcs, ragasz, tapaszt, pászta“ vagy miféle „szépitő szerek“ tetszik?

— Vagy úgy? Komoly céllal lépett be? Tanulni tapasztalni akar! Pardon! Itt vannak a „bájós és szelleműs“ stb. (már bocsánat Szarvas Gábor úr, de bíz a' csak azért is „szelleműs“) előfizető társnők névjegyei, arczképei; bizonyára kíváncsi ezekre Ah! hogy is ne! Mily kimondhatatlan szerencse e magas, ez ideális világ „bájós, szelleműs“ stb. tagjaival megismerkedhetni!! De hát aztán még mindazon honleányi, családanyai, gazdasszonyi stb. fontos és magasatos teendők, a melyeket itt és csakis itt a „rózsaszín szalomban“ lehet szerencsés és boldog el-sajátíthatni: önmaga, férje, gyermekei, hazája és az emberiség boldogítására! Ime: „kártyavetés; szerelmi leve-

*) Hát egy kis szemérem-port hol árulnak.

A szedő-gyerekek.

lengyelekre s mireánk emlékeztet, a szerint, a mint képes lesz nem csupán a forrongást, hanem egyszersmind lángeszét s állhatatosságát is örökségben hagyni hazájának.

„Itt még vagy két napig maradok, Belfortnak Glasgowba, onnan Edinburghnak, New-Castlenak, Yorknak, Oxfordnak Londonba utazandó. Britanniát szept. 15. körül hagyom el. Ha irsz, ezeket tarsd szem előtt. Szept. 5. után hazámban irt levelek addressáltassanak Bruxelles légation d'Autriche. Ha szept. 15. és okt. 10. közt írónak, Genève poste restante. Ha okt. 10. után Paris, ambassade d' Autriche. Hazámrol keveset tudok. Az enyéim gyéren irnak. Samu épen nem. A relationai gyűlésekről szívesen hallottam volna egy totalét. Emil írja, hogy Szabolcsban július 31-én még nem voltak meg az articulusok, — ez már nagy ügyetlenség, elmenetelenkor már volt kész exemplár a kezemben. — S bár a kinevezésekben nagy bakok ne történnének, a váltótörvényesékek annak idejében organizáltatnának és a consilium nem felejtend el az urbarialis és a más föld népet éltető törvényeket a helységekben külön és formalitér publikáltatni, fonák lépések mindent elrothatnak. Szólj tulajdon kinézéseidről és Apponyi ügyéről.

„Ezek után Isten áldjon meg s ne felejkess meg távollévő barátodról. Elkövetkezik majd az idő, midőn egymás mellett kell küzdenünk, addig még egyszer Isten ved. Aurél.“

Mint e levele is tanúsítja, nagy jelentőségű volt ez utazás államférfiúi látkörének terjedésére. A művelt külföldön szerzett tapasztalatai, különösen az angoloknál, ezen az elmélet és gyakorlat terén egyaránt nagy nemzetnél tett speciális tanulmányai sokféle előnyös hatást gyakoroltak reá. Későbbi közpálya idején is nem egyszer emlékezett vissza az angol parlamenti tárgyalások menetére, a figyelemmel hallgatott nagyírú szónokok meggyőző argumentálásaira. Láttuk, mily elragadtatással emlékezett meg Irország nagyírú szónokáról, a barátai és elleni által „nagy agitator“-nak nevezett O'Connellról, mennyi elismeréssel említi Anglia közügyeinek előhaladottságát.

Széles olvasottsága lévén, ismerte ugyan már előbb Európa lekitűnőbb íróinak, tudósainak, államférfiainak munkáit és tevékenységét, de a személyes tapasztalatok valamint a hírnévből ismert kitűnő férfakkal való személyes érintkezés mély nyomokat hagytak lelkében, s nem csekély mértékben járultak ismereteinek bővítéséhez és meggyőződéseinek megszilárdulásához.

Visszatérte után tevékenységének legnagyobb részét journalistikai működése tölti be. E téren is fényes sikert tudott felmutatni, nevét a leghíresebb hírlapírók között említtük. Joggal mondhatta el, hogy a „Világ“ című hírlapnak „lelke én valék s vagyok.“ Ierency József.

lezést; titkos szerelem vagy napkeleti virágnyelv: titkos írásmód; keztű-nyelv; szerveta-nyelv; zsebkendő-nyelv; levélbélgyeg-nyelv; színek jelöltősége; drágakövek jelentősége; kenyér golyócskákali társalgás, stb. stb. — mind világra szóló s minden magyar nőnek nélkülözhetetlen tanulmányok, a melyekhez a mi együgyű ósanyáink nem is konyítottak: hát nem is csoda, hogy így elmaradtunk a művelt világtól. De hála a magyarok istenének most már kipotolják ám nagyreményű hölgyeink az ösök hibáit és oda növelik fiaikat, hogy majd vitézségünk dicsőségét hirdetendik az általunk halomba döntött török, tatár, német s muszka birodalom végső omladéka! . . .

— Ah talán untatni Nagysádat e magasabb tudományos és művészeti dolgokkal? Megunta a rózsaszín szalon komoly magasztos dolgait nézni, hallgatni; belefáradt a sok nehéz tanulmányba? Kérem, itt vannak egy kis szórakozásul, magán mulatságra e könnyebb, de szintoly hasznos és életbevágó dolgok: ime itt „egy kedélybeteg számúra írt kötetem”, mely extra megrendelésre készült a r. sz. „bajos” és stb. olvasó nőnek, a legnagyobb magyar költő által; vagy itt az órarege; szív-szótár; éjféli mesék; hölgyek panasza; férfiak panasza; azon ima, melyet ha 30-szor elmond, kérése teljesül; aztán itt a „szerelem tizparancsolata” — melyből megtanulhatja, hogy pl. „Ne lopja meg szemed: fénytől és tüztől a napot (!); arezod: színtől a rózsát és lilimot(!)” stb. — vagy pedig itt van a „Jóslat, vagyis az év szerencsétlen napjai, a mely napokon halálos szerencsétlenség utra indulni, házba költözni, kenyeret sütni, megházasodni” stb. stb. hasonló, mind büles és hasznos dolgok . . .

De nem folytatom tovább. Talán elég lesz ennyi is mutatni azon emeletes ostobaságok, neveltségek — de egyszerű szomorító — dolgok özönéből, a miket a divat lapok szerkesztő-kiadói nem szégyelnek napról napra világgá bocsátani. Talán az a piros papír pirul ő helyettük, hogy ilyenekkel moeskolják, be, s azért olyan piros; és rózsaszín szalonak hiják ezért kárpótlásul azt a szegény beszennyezett papírt . . .

Valóban az ember alig találhat szót e haszontalan és szemérmetlen mesterkedések méltó megbélyegzésére.

De még ez a közölttem csak kivonat, csak számbavehetetlen csekélyesség azokhoz képest, a mik ott hemzsegek. Ezt csak egy futólag kapkodtam ki a Budapesti Bazar néhány válogatatlán kézhez kapott számából. De hát még a többi bolondgomba, vagy akarám mondani: divatlap, mennyit termel efféle nem t'om mit évről-évre fejszámíthatlanul.

Ismétlem: ez csak néhány válogatatlán számban van. És felelek érte, hogy legalább ez mind ott van a „rózsaszín szalonban”, s nem egyszer, de tízszer és többször is ismétlődve.

Uran fia! az a sok ideális, sentimentális, hízogó, affektáló, nyavalygó név; az a sok haszontalan, neveltséges és szemérmetlen kérdés szerelmi és egyéb ügyekben, pl. hogy mit tegyen egy leány, ha egy fiatal ember üldözi szerelmi ajánlataival? ha levéti magát minő positurát vegyen, minő frizurát csináljon? illő-e, hogy egy lány fiatal embertől arezképet kérjen, avagy neki adjon? hogy viselje magát, ha a soknak tetsző fiatallembert magához állandóan leküsse? megengedje-e a fiatal embernek, hogy ez az ő kezét megéssék? ha valakibe szerelmes és szülő megtagadják belégyezéseket tőlük, hát mit tegyen a lány, hogy ezelt érjen? mitől zihatik meg és mitől soványodik meg? minő a valódi boldogság? s több efféle szemérmetlenkedések és szemérmetlenkedések.*)

Aztán az a sok esereber, hitvány és kihányni való könyvekkel, piszkos regényekkel; azok a százezerszer kért, kedélybetegnek való költemények, léha dalok, s mindenféle haszontalanságokat százszor ismétlő kérések; az a sok öndicsérés, egymásnak hízogás, affektáció, reklám, babonaság s tudnám is én mi minden: valóban csömörletes, undorító. Még az a parányi komolyabb és hasznosabb rész is, a mi nagy ritkán oda téved (ha jut neki tér a fontosabbaktól) elveszti egészen komoly és hasznos jellegét a haszontalanságok és szemérmelenségek özönében. — És ilyen idővesztetéseket, ész- és szívrontó szemérmelenségeket üzhetnek a fiatal leánykák szülőivel tudtával?!

Nem folytatom e tárgyat; mert a fáradságot ugyan nem magamtól, de a tért és időt sajnálom a közönséggel szemben vesztegetni rá. Csak röviden kívántam most rámutatni e szabadon folyó és még mind növekvő piszkos üzelmekre, veszélyes játékokra, melynek már is érezzük korrumpáló hatását, de még nagyon keservesen megadhatjuk az árát minden tekintetben.

Anyák! ti vagytok a felelősek mindezekért!

*) Hiszen ezektől még csak egy lépés kell, és ott vagyunk, hol az amerikai nők némelyike, kik a szökő évben elindulnak férjzet vadászni és hirdetik magukat, nyilvánosan mint pl. 1869-ben volt egyik legnépszerűbb amerikai lapban e hirdetés: „Végeladás. Szökő évet élünk. Vánni nehéz. Itt vagyok. Éveim száma 21. Külsőm ajkán; jól nevelt; okos: nagy és szép szemek; hosszú fekete haj; ép egészséges; tele étellel. Arra születtem, hogy egy férjzet boldogítsak. Kivánczozom saját tűzhely után. Tehát senkinek sem kellek? Johnson Elvira, s. k.” — Nos, hát hogy tetszik ez a szép példa? „bajos és szemérmes”, rózsaszín-szaloni magyar hölgyeinkéim! Nemde, ha feltámadnának őseink, kiket, mivel a szeméremre sokat adtak, a külföldi írók „Casta gens Hungarorum”-nak neveztek: büszkének lennének Nagysádotokra, a méltó unokákra?! — No csak folytassák tovább is ezt a szép játékot; mert így nem sokára oda civilizálják és emancipálják magukat — Johnson Elvirák mellé . . .

Első sorban ti vagytok a felelősek, isten és emberek, gyermekeitek és önmagatok előtt.

Annak a sok piszkos regénynek, hitvány divatlapnak és mindenféle ringy-rongy papírnak erkölcsi szennyje és undok rohadéka: vád és átok alakjában mind a ti fejekre száll.

Magyar anyák! emlékezzetek meg erről!

Hirek.

— **Megint kötekedik** az az újság, melyet a városházán szerkesztenek, s természetesen megint Olayjal. Neki megy először is azért, mert Jankovichot távirat útján hívta ki párbajra. No hát ez az eset nincs praecedens nélkül. Hamarjában csak két esetet idézünk: gróf Zichy Viktor párbaját gróf Károlyi Pistával s Hoitsy Pál párbaját Bartha Miklóssal (mind a kettő 1880-ban volt), a hol a kihívás szintén távirat útján történt. Különbösen is miután az eljárást négy gentleman a lovagiasság szempontjából korrektnek jelentette ki, azt minden tisztességes ember akceptálni tartozik, ha mindjárt a B. K. más-kép gondolkozik is a lovagiasságról, mint amaz ország-szerzte kifogástalannak ösmert gentlemanek. De ha lett volna is valami inkorrekt a kihívás e módjában, mégis csak lovagiasabb dolog egy sérelemért távirati úton követelni elégtételt, mint egy nyilvános „megbélyegzést” hetekig elhallgatni s aztán con amore zsebre vágni. A mi azt a vádat illeti, hogy a párbaj eredményét Olay maga sürgönyözte szét a szélrózsa minden irányában, mi annyit tudunk, hogy igenis sürgönyözött Bajára egy rokonának, a kit a dolog lefolyása nem pusztá kíváncsiságból érdekelt. Hogy ezután többen a távirat útján kérdést tettek és választ kaptak, az tény. De tudunkkal nem volt egyik fél sem hallgatásra kötelezve, s annak, miután a pesti napilapok a párbajról terjedelmes tudósításokat közöltek — érteme sem igen lett volna. Egyébként ha igaz az, hogy Olay „ön maga sürgönyözött a szélrózsa minden irányában”, akkor okvetlenül valótlán az, a mit Latinovics Gábor úr táviratozott Bajára, hogy t. i. Olay súlyosan megsebesült. Ezt csak azért nyilvánítottuk — autorizáció folytán, — hazugságnak, mert különben Olay tünnek föl abban a színben, hogy ő terjeszt valótlan híreket. A mi végre azt illeti, hogy a főispán sebe súlyos-e vagy sem, mint már többször kifejeztük, ezt a kérdést lényegtelennek tartjuk. Csupán annak igazolására, hogy a tényekkel egyezőt irunk, konstatáljuk, hogy a segítők, orvosi vélemény alapján, Jankovich urat a viadal folytatására képtelennek jelentették a mi egyértelmű a súlyos sebesüléssel. S ezzel — ez ügyben mindenkorra, — végeztünk a B. K.-nyel.

— **József főherceg és a bajai tüzoltók.** Az alsóúti önk. tüzoltó együlethez a mi tüzoltóink levelileg azt a kérelmet intézték, sziveskedjék felvilágosítást adni, hogy az „alsóúti tüzoltó induó” kottaja hol szereshető meg. Pár nap mulva tüzoltó együletünk a következő levelet kapta Fiuméből: József főherceg ő császári és királyi fensége főudvarmesterei hivatala. Fiume, Villa Giuseppe. Az önkényes tüzoltó együletnek, Baja József főherceg ő császári és királyi fensége legmagasabb parancsára van szerencsém az „Alsóúti tüzoltó indulót” a legnagyobb tisztelettel beküldeni. Kelt Fiume, 1884. január 30-án Steffek Ferencz főhercegi udvari tiszt. Nb. Legnagyobb sajnálattal közlöm, hogy t. kérelme azért volt oly későn teljesíthető, miután b. levele ma érkezett Alsóúthról Fiuméba. — Megjegyezzük, hogy az indulót Dankó jeles zenekara már betanulta s nemsokára be is fogja a közönségnek mutatni.

— **Gyilkos amazon.** Ezelőtt néhány évvel Czabana nevű szlavóniai község határában, egy bozotságban, száraz levél és gyomhalmaz alatt egy holttestet találtak, mely össze-vissza volt vagdalva. Kétségtelen volt, hogy meggyilkolták. A vizsgálat kiderítette, hogy a meggyilkolt Sáfár György házaló volt, de a gyilkosok kilétének megállapítására hiányzott minden adat. Már egészen elaludt az ügy, midőn a vizsgálóbírónak nemrég értésére esett, hogy kévéssel a gyilkosság fölfedezése után Gyurakovics Ferencz bajai születésű csász. és vele vad házasságban élő szt-istváni születésű Bozsits Emerka nyomtalanul eltűntek a faluból. Rögtön gyanút formált ellenök s a törvényszék elrendelte köröztesüket. Ennek meg is lett a kívánt sikere, mert a bajai rendőrség a napokban városunkban elfogta a szökevényeket. És most kitűnt, hogy a gyanú nem volt alaptalan. Az asszony terjedelmes vallomást tett, melyben a gyilkosságot elismeri. A dolgot így adja elő. Este egyedül volt otthon, midőn Sáfár hozzájuk jött s öt tisztességtelen ajánlatokkal kezdte ostromolni. Ő ellenszegült. Sáfár azonban erőszakot akart használni. Dulakodás fejlődött ki, mely közben ő felkapta a keze-ügyébe eső fejszét s azzal a férfit fejbe vágta. Mikor az az ütés folytán leesett, ő rémületében még több csapást mért rá. Férje később hazajöven a holttestet a házból kiczepelték s a már említett bozotságban rejtették el. Ez a nő vallomása, melynek rá vonatkozó részét azonban Gyurakovics nem akarja elismerni s állhatatosan tagad minden részességet. Hogy az asszony vallomása nem foglalja magában a teljes igazságot, az is bizonyos. A vizsgáló bíró által beszerzett adatok szerint ugyanis Bozsits Emerka nem csak Gyurakovicscsal, de a meggyilkolt Sáfárral is igen benső viszonyban élt, s így magára vett erény hősnői szerepe tükletes képtelenség. Legvalószínűbb, hogy a gyilkosságot Gyurakovicsal közösen rablás céljából követték el. Ezt majd fel fogja deríteni az eszéki törvényszék, a hová a foglyokat már átkísérték.

— **Postarablás vég nélkül.** Az almás-bikityi útvonalon a karriol-postát megint megtámadták január

30-án este. Ez alkalommal azonban a postának kedvezett a szerencse, mert az alig 30 lépésnyire gyorsan közlegető magánkocsis bátor utasai elzavarták a rablókat. Ebben az évben tudvalevőleg ez már a második eset. Az első, mely jan. 2-án történt, mikor a kiserő zsandárnak a szemét is kilőtték, — ma is megfejtetlen a rejtély. Rövid idő alatt pedig most már nyolczadszor támadták meg a Szabadka és Baja közt közlekedő postakocsit. Ugy látszik, hogy itt rendszeresen szervezett banda garázdalkodik. — Szabadkán a közigazgatási bizottság ülésén indítványt tettek, hogy a karriolt ezentúl még két lovas csendőr is kísérelje, s így értelemben a közlekedési miniszterhez előterjesztést tesznek, hogy a kellő fedezet kirendelése végett tegye magát az illetékes körökkel érintkezésbe. A postaigazgatóság addig is intézkedett, hogy a postát Almásról d. u. 4 óra után ne indítsák már tovább.

— **A tüzoltó bál** alkalmával tartott sorsbuzáson a következő nyerő számok huzattak ki: 4, 6, 29, 50, 116, 193, 203, 215, 232, 251, 308, 373, 411, 452, 478, 530, 537, 559, 565, 577, 581, 591, 596, 637, 672, 694, 695, 728, 704, 766, 788, 950, 986, 1057, 1131, 1139, 1170, 1275, 1284, 1279, 1291, 1368, 1369, 1414, 1420, 1435, 1476, 1459, 1518, 1541, 1564, 1569, 1615, 1621, 1622, 1714, 1858, 1859, 1872, 1897, 1924, 1953, 1996, 2058. A nyeremények Pollermann Bertalan úr gyógyszer-tárában vehetők át. — A bálbizottság felkéri azokat, a kiknél sorsjegyek voltak, hogy azokkal, a számadás lezárhatása végett, mielőbb elszámolni sziveskedjenek.

Szerkesztői izenet.

— „M. a.” A napokban privát levél megy.

Laptulajdonos: Olay Lajos. Felelős szerkesztő: Inczédi László.

Nyílt tér.

E rovatban közölttekért nem vállal felelőséget a szerk.

A MOHAI
ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legszépsávdusabb
SAVANYUVÍZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló bajában. Általában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervei élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

1883. évben 1 millió palack szállított el.

Fris töltésben
mindenkor kapható

Édeskuty L.
m. kir. udv.
ásványvíz-szállítóház Budapeston.

Ugyiszintén minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

RAKTÁR BAJÁN: Michitsch István, Klenantz és Babócs, Drescher Gy. Spitzer Ignác uraknál.

6570. sz.
tkv. 1883.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A bajai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság részéről a m. kir. államkincstár végrehajtató kérelme folytán Kosztelnik Antal és neje szül Matiz Klára végrehajtást szenvedő ellen a végrehajtási árverés 106 ft 1/2 kr. adó hátralék ennek a kielégítésig járó 6% kamatai és összesen 8 ft 45 kr eddigi valamint 10 ft 70 kr jelenlegi és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. és 146 §§ ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő bajai istvánmegyei 1 számú tejkjegy-zökönyvében foglalt Kosztelnik Antal és neje közös nevén álló A I 1 hr. 1 ö. i. sz. 725 frtra becsült ház és hozzátartozó 180 □ öl beltelekrezezenel elrendeltetik és annak kebelbeli tlkvi iroda helyiségében leendő megtartására határidőül 1884 évi február hó 28. napjának d. u. 3 órája kiűzetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan kikiáltási áron alul is eladatnifog.

Az ingatlan a fent kített árban fog kikiáltatni. Árverezni kívánóktartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadék képes papírban a kikiáltott kezéhez letenni.

A kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság.
Baján, 1883-ik október 30.

Rácz József,
kir. jbiró.

Hirdetmény.

Több százra menő kifaragott lugos,- kerítés- és mellékoszlopok

akáczfából

kapható

Beyer Károlynál.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY,

A bajai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság részéről Baja város közönsége végrehajtható kérelme folytán Csapláros József bajai lakos végrehajtást szenvedett ellen a végrehajtási árverés 126 frt 53 kr. tőke s ennek és pedig 63 frt 27 kr után 1881. május 1-től 63 frt 27 kr. után 1881. augusztus 15. napjától járó 6% kamatai és összesen 21 frt 38 kr. eddigi, valamint 11 frt jelenlegi és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő, a Bajai 235. számú tjkben foglalt Csapláros József, Csapláros férj. Stein Julianna, Csapláros férj. Kricskovits Klára, Csapláros Máczó és Csapláros Sándor közös nevén álló A I. 242 hr. 240 ö. i. számú 720 frtra becsült egész ház és hozzá tartozó 169 □ öl beltelekre, ugy az A † 3076 hr. számú 1 hold 153 □ öl szőlőlőből Csapláros Józsefet megillető 128 frtra becsült birtok jutalékra tekintettel az 1881. évi 60. t. cz. 156 §-ra ezennel elrendeltetik, és annak kebelbeli tlkvi iroda helyiségében leendő megtartására határidőül **1884. évi márczius hó 7-ik napjának délutáni 3 órája** kitűzetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áronul is eladatni fog.

Az ingatlan a fent kitett árban fog kikiáltatni. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. jbiróság mint tlkvi hatóság.

Baján, 1883. november 15.

Rácz József,
kir. jbiró.

MEGHIVÁS

a bajai

kereskedelmi és iparbank

részvényeseinek

XV. rendes közgyűlésére,

mely vasárnap, azaz f. évi február 24-ik napján d. e. 10 órakor a bank helyiségében fog megtartatni.

Határozandó tárgyak:

1. Az évi jelentés és a zárszámlának előterjesztése, valamint az a fölött adandó felmentés.
2. A mult évre esendő osztalék meghatározása.
3. A közgyűlés jegyzőkönyvének aláírásával megbizandó két részvényes megválasztása.
4. A sorrend szerint visszalépett, de ujonnan megválasztható három igazgatói tag megválasztása.
5. A részvényesek által netán előterjesztendő alapszabályszerű javaslatok.

Baján, 1884. évi január 14-én.

A bajai kereskedelmi és iparbank igazgatósága.

A közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik által résztvenni szándékozó részvényesek, kötelesek részvényeiket (melyek legkevesebb három hóval a közgyűlést megelőzőleg saját nevükre az üzlet könyveiben átíratnak) 8 nappal a közgyűlés előtt a bank pénztáránál innen nyerendő térítvény és szavazójegy mellett letéteményezni.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései és az ezen utóbbi bizottság által megvizsgált zárszámadások 1883. évi február 16-tól fogva az intézet helyiségében átvehetők.

MEGHIVÁS

a bajai takarékpénztár részéről vasárnap, folyó évi február hó 17-én délelőtti 9 órakor a takarékpénztári épület casinói helyiségében tartandó

rendes közgyűlésre

Tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a mult évi üzletéről.
2. Az 1883-ik évi zárszámadások és mérleg betérjesztése, úgy az osztalék meghatározása.
3. Az alapszabályok 19. §-a értelmében kilépendő 4 igazgatósági tag megválasztása.
4. A jegyzőkönyv hitelesítő bizottság megválasztása.
5. Az igazgatóság, számvizsgáló bizottság részére a felmentvény megadása.
6. A részvényesek által netán teendő indítványok megvitatása a 12. §. értelmében.

Baján; 1884. január hó 28-án.

A bajai takarékpénztári igazgatóság.

8. §. Minden részvény-tulajdonos, ki a közgyűlésen szavazatával élni akar — tartozik részvényeit a közgyűlés megtartása előtt legalább egy nappal az igazgatóságnál térítvény mellett letéteményezni, ki ezt tenni elmulasztja, szavazatával e közgyűlésen nem élhet. Megkivánatlik azonban, hogy részvénye a közgyűlés előtt három hónappal saját nevére írva legyen.

MEGHIVÁS.

A BAJAI KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ EGYLET

igazgató-tanácsa f. hó 19-én tartott ülésében hozott határozata szerint az alapszabályok 25. §-a értelmében az ez évi

rendes közgyűlését

1884. évi február hó 17-ére tűzven ki,

melyre az egylet tagjai oly hozzáadással hivatnak meg, hogy az a jelzett napon délután 2 1/2 órakor a „városháza” nagytermében fog megtartatni

Ez alkalomra a következő napirend állapittatik meg:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottságnak a lefolyt évről szóló ügykezelés iránti jelentése.
2. Az igazgató tanács és a felügyelő bizottság által megbírált mérleg betérjesztése, és az igazgató tanács és a felügyelő bizottságnak számadási felmentvénye.
3. Az 1879-ig évtársulat végleszámoló 5 tagból álló bizottmány megválasztása.
4. A sorrend szerint visszalépett, de ujonnan megválasztható 6 igazgató-tanácsi — és 3 póttag megválasztása.
5. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítő bizottság megválasztása.

Baján, 1884. január 25.

A bajai kölcsönös segélyző egylet igazgatósága.

Jegyzet. A mérleg és a lefolyt üzlet-évről szóló igazgatói jelentés, úgyszintén az egyleti tagok betűrendes névsora az üzletrészek kiténtetésével nyolcz nappal a közgyűlés megtartása előtt egyletünk helyiségében átvehető.